

Datum: 17 april 2021

Aan: Collège Communal de Bassenge, Rue Royale 4, 4690 Bassenge
(kopie aan New Wind sprl, Avenue des Dessus de Lives, 2 à 5101 Namurs (Loyers))

Betreft: Opmerkingen betreffende de 'Réunion d'information Préalable' avant étude d'incidences- parc de 5 éoliennes à Glons et Roclenge-sur-Geer (Bassenge)

Demande de permis unique de classe 1, relative à la construction et exploitation de 5 éoliennes d'une totale maximale de 25MW, sur des terrains agricoles situés entre Glons et Roclenge-sur-Geer (Bassenge)

Demandeur New Wind sprl, Avenue des Dessus de Lives, 2 à 5101 Namurs (Loyers)

Jeudi 1 et 2 avril

www.rip-glons-newwind.be

Geacht Schepencollege van de Gemeente Bassenge,

Betreffende project behelst volgens de Waalse overheden en ook de aanvragers een deel van de Waalse invulling van de Europese klimaatopdracht opgelegd binnen de milieuriichtlijnen 2018/1999/EU en 2018/2001/EU, (aansluitend op 2009/28/EU) geformuleerd binnen de NECP's op Belgisch nationaal niveau.

Die klimaatplannen werden echter niet begeleid door een voorafgaande passende planmatige milieubeoordeling in het kader van de milieuriichtlijn 2001/42/EU, hoewel die onbetwistbaar gezien dienen te worden als *plannen of programma's* in het kader van die plan-MER-richtlijn.

Geen enkele strategische planmatige milieubeoordeling heeft plaatsgevonden op de verschillende niveaus van het nationaal klimaatplan, gewestelijke windplannen, andere ruimtelijke beleidsplannen noch op enige ander niveau, met betrekking tot en voorafgaand aan de realisatie van het **Windpark Tongeren-Riemst-Bassenge-Juprelle-Oupeye** (Windpark T-R-B-J-O), die voldoet aan de wettelijke bepalingen opgesomd binnen bovenstaande richtlijnen.

Dat betekent dat dit project tot stand komt manifest in strijd met die Europese milieuriichtlijnen.

Men kan eenvoudiger stellen dat voorafgaand ten aanzien van de instrumentkeuze 'windenergie in de regio T-R-B-J-O' geen enkele passende globale milieubeoordeling op planmatig en strategisch niveau heeft plaatsgevonden.

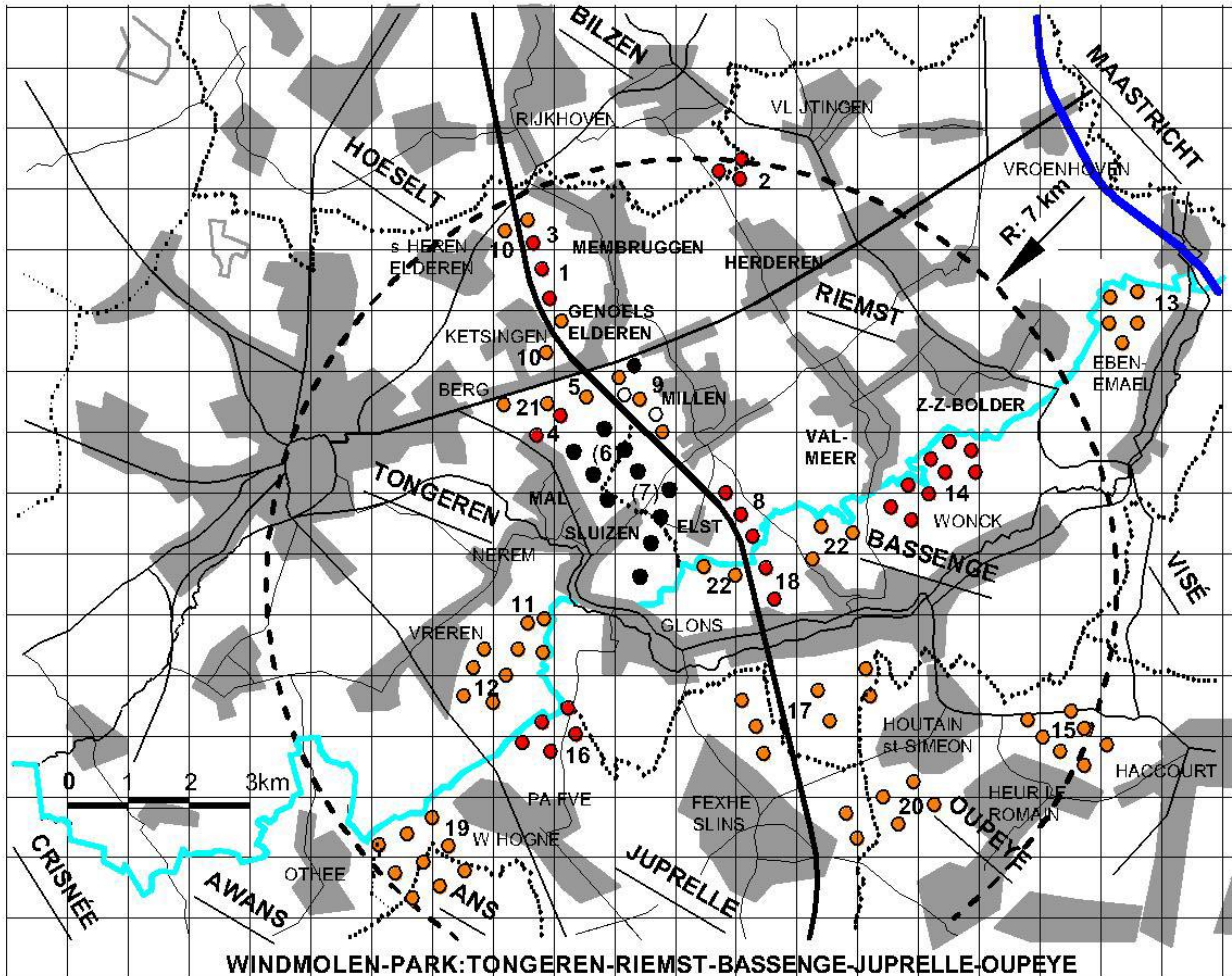
Daarmee mankeert de benodigde voorafgaande motivatie en verantwoording van dit zone-vreemde windproject gepland op deze niet-industriële locatie, en werd dus ook geen maatschappelijk nut van dit project aangetoond, laat staan dat zonder een voorafgaande plan-MER op een andere wettelijke wijze zou aangetoond *kunnen* zijn dat er een algemeen belang gediend wordt door de bouw en exploitatie van dit project op deze locatie. Afwijken van de geëigende bestemmingsgebieden kan alleen wanneer dat voldoende gemotiveerd wordt, en daar een maatschappelijke noodzaak toe bestaat.

Dit project conflicteert dus met de goede ruimtelijke ordening en met de primaire taak van de overheid; ten allen tijde een hoog Europees beschermingsniveau met betrekking tot mens en milieu te garanderen.

Bovendien gaat u als territoriaal bevoegde overheid door de getoonde voortdurende negatie van de werkelijk grootte en milieu impact van het totale inter-gewestelijke windproject **Windpark Tongeren-Riemst-Bassenge-Juprelle-Oupeye**, manifest voorbij aan de essentie van de uitvoering van de verschillende verplichte planmatige en projectmatige milieubeoordelingen, elk met hun eigen finaliteit en beide opgelegd door de Uniewetgeving én de eigen Waalse milieuwetgeving.

Gelieve de volgende opmerkingen betreffende de aanvraag van New Wind voor 5 windturbines binnen de reële ruimtelijke context van feitelijk meer dan 78 windturbines ter harte te nemen en te concluderen dat een dergelijke aanvraag onmogelijk gehonoreerd kan worden en om die reden het starten van deze project-MER zonder voorafgaande plan-MER volledig naast de kwestie is.

1.0] Onderhavige vergunningsaanvraag van New Wind (22) vormt onbetwistbaar een onderdeel van het Windpark Tongeren-Riemst-Bassenge-Juprelle-Oupeye, een milieutechnische eenheid met aanzienlijke potentiële milieueffecten

- Reeds ingediende
- Reeds Vergunde
- Lopende aanvraag

— Gewest Grens

..... Gemeente Grens

Nr. LOKATIE en NAAM van de Maatschappij	
1:	Aspiravi-Limburg Win(d)t
2:	Aspiravi-Limburg Win(d)t
3:	Eneco
4:	EDF - Luminus
5:	Elicio
6:	Project MER van 13? W.T.
7:	van Elicio - EDF Luminus
8:	Eneco
9:	Aspiravi-Limburg Win(d)t
10:	Aspiravi-Limburg Win(d)t
11:	Eoly & Windkracht VL.
12:	Eneco & Storm
13:	WindVision Belgium
14:	Elicio
15:	EDF - Luminus
16:	EDF - Luminus
17:	New Wind
18:	S.A. Aspiravi
19:	Elicio
20:	New Wind?
21:	Wind Vision
22:	New Wind

Dit windpark is een geografisch sterk omlinjende en ruimtelijk zeer geconcentreerde **milieutechnische eenheid en bestaat momenteel uit meer dan 78 windturbines**, waarvan van geen enkele nu definitief kan beweerd worden dat die er niet gaat komen.

De werkelijke grootte van deze eenheid werd reeds bij herhaling schriftelijk bevestigd door o.a. de Raad van Vergunningsbetwistingen, de Gemeente Riemst, de Provincie Limburg, Service Publique de la Wallonie, en de Médiateur de la Wallonië, maar ook door de sector zelf.

Deze onderhavige aanvraag kan wat betreft de milieueffecten (MER) en sociale/maatschappelijke effecten (SIA) niet afzonderlijk beoordeeld worden omdat zij onbetwistbaar deel uitmaakt van deze milieutechnische eenheid met sterk cumulerende milieueffecten. Die gezamenlijk leiden tot een vooraf te onderzoeken en te rapporteren significante milieu impact op de ruime omgeving.

Deze 5 windturbines zijn zelfs midden in dit grootste onshore windpark van België gesitueerd en het is niet voor enige redelijke twijfel vatbaar dat deze niet anders geconcipieerd kunnen worden dan deel uitmakend van deze uniforme eenheid van dus mogelijk meer dan 83 windturbines.

1.1] Definitie van de classificatie ‘milieutechnische eenheid’

Een dergelijke milieutechnische eenheid wordt immers gevormd door een groep van installaties die *“gelijkenissen vertonen en wisselwerkingen hebben”*, alle eenzelfde doel dienen en tezamen een geografisch geconcentreerde eenheid vormen.

Daarover bestaat vaste rechtspraak door het Europese Hof van Justitie, hier geven we u de grote lijnen mee:

“Een milieutechnische eenheid vormt immers geen eenheid van vergunning maar wél een eenheid van beoordeling. De bedoeling is dat rekening gehouden wordt met de gezamenlijke milieu-impact van de verschillende inrichtingen. Nadere indicatoren om te bepalen of er sprake is van een milieutechnische eenheid zijn onderlinge geografische, materiele of operationele samenhang van inrichtingen.”

“Voor de verplichting tot milieueffectrapportage moet met andere woorden worden nagegaan of de voorgenomen vergunning plichtige activiteit geen deel uitmaakt van een milieutechnische eenheid. De verschillende tot een project horende inrichtingen en/of activiteiten moeten als één geheel worden beschouwd met het oog op het beoordelen van het nadeel dat zij kunnen berokkenen aan mens en milieu. Dit wil dus zeggen dat als verschillende projecten één milieutechnische eenheid vormen, deze eenheid kwalificeert als een project in de zin van art. 4.1.1. par 1, 5 van het DABM en dus niet de verschillende deelaspecten afzonderlijk.”

Hetzelfde geldt met betrekking tot de milieurichtlijnen 2011/92/EU, 2014/52/EU en 2001/42/EU.

“Milieueffect rapportage heeft tot doel de vergunningverlenende overheid toe te laten de weerslag van het gehele project op de mens en het leefmilieu na te gaan. Het kan volgens de rechtspraak van de RvS niet de bedoeling van de decreetgever geweest zijn het project onder meerdere inrichtingen te laten opsplitsen teneinde de MER-plicht te omzeilen en alzo de hinder die van het geheel uitgaat ten aanzien van mens en milieu niet te moeten rapporteren.

Aan de door het decreet nagestreefde doelstelling zou ernstig afbreuk worden gedaan indien een project door het op te splitsen, kan worden onttrokken aan de verplichte beoordeling van de milieueffecten daarvan.

Door bij de MER-plicht uit te gaan van de milieutechnische eenheid, wordt geen eenheid van vergunning maar wél een eenheid van beoordeling beoogd.

Bedoeling is dat rekening gehouden wordt met de gezamenlijke milieu-impact van verschillende inrichtingen. Deze gezamenlijke milieu-impact wordt geëvalueerd in het MER dat bij de vergunningsaanvraag moet worden gevoegd. Het gegeven dat inrichtingen een milieutechnische eenheid vormen, leidt ertoe dat de beoordeling van het nadeel die de inrichtingen kunnen berokkenen aan mens en milieu, moet gebeuren vanuit de hinder die de inrichtingen in hun totaliteit teweegbrengen. Het betreft dus de cumulatieve of globale hinder.

“Het feit dat verschillende inrichtingen een verschillend eigendomsstatuut hebben verhindert belet niet dat zij geen milieutechnische eenheid kunnen vormen.”

1.3] Verplichte globale milieubeoordeling Windpark T-R-B-J-O

In dit opzicht vormt ook een doorkruisende gewestgrens dus geen valabele reden niet de geografisch geconcentreerde milieutechnische eenheid als geheel voorafgaand aan de passende globale milieubeoordeling te moeten onderwerpen.

Zelfs **de sector** (Aspiravi-Limburg Wind) spreekt van een noodzakelijkheid om hier een globale milieubeoordeling uit te voeren vanwege de vaststaande cumulatie van milieueffecten (zaak: **1819-RvVb-0476-A**).

De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft in die zaak de vergunning van EDF-Luminus op Tongeren-Oost om die reden dan ook vernietigd, hetgeen een duidelijk precedent vormt.

De Dienst MER van het Departement Omgeving sluit binnen een MER-scopingsnota voor 13 Vlaamse windturbines van de 78, niet uit dat de cumulerende milieueffecten ernstige schade zullen toebrengen aan de Natura 2000 gebieden in de omgeving, waarmee duidelijk is geworden dat dit project conflicteert met de instandhoudingsdoelstellingen van die beschermde gebieden en dus onherroepelijk in strijd is met de Habitatrictlijn 92/43/EG.

Juist ook ten aanzien van het moeten voorkomen van een cumulerende milieu impact op Natura 2000 gebieden is de Raad van State recent erg duidelijk (PAS-arrest B).

De **Provincie Limburg** heeft reeds 4 verschillende dossiers (ENECO-NEW WIND, ASPIRAVI 2X en WIND VISION binnen deze milieutechnische eenheid onontvankelijk verklaard om reden van het bij de aanvraag niet bijvoegen van een globale milieustudie voor het gehele windpark, dus inclusief de Waalse windturbines waarin alle cumulerende milieueffecten worden onderzocht.

Het vergunnen van onderdelen daarvan zonder die globale beoordeling is niet mogelijk omdat gezien de ruimtelijke context dit zou getuigen van onbehoorlijk bestuur, aldus de Deputatie van de Provincie Limburg in de zeer recente weigeringsbeslissing in de zaak Wind Vision (2 windturbines) op Tongeren-Oost.

SPW heeft bij de weigeringsbeslissing van 4 windturbines van EDF-L in Bassenge (Hauts de Froidmont) gemotiveerd dat het inderdaad gaat om een park van toen 76 windturbines waarvoor géén voorafgaande globale milieubeoordeling van de cumulerende effecten werd uitgevoerd en dat dit in strijd is met de Uniewetgeving op gebied van milieu, ook zouden de Verdragen van Aarhus en Espoo genegeerd zijn.

De **Médiateur de la Wallonié** concludeerde na de Vlaamse Ombudsman hetzelfde na beraad bij de verschillende verantwoordelijke ministers, gouverneurs en de MER-diensten in beide gewesten en

antwoorde in een brief aan ondergetekenden dat het inderdaad om een dergelijk groot windpark met 78 windturbines gaat en een globale gewestgrens-overschrijdende milieubeoordeling noodzakelijk is.

De beweringen door Waalse exploitanten/aanvragers betreffende sterk gesaucissoneerde (deel-) projectjes dat het steeds maar zou gaan om een klein aantal solitaire windturbines met zeer beperkte milieu impact kunnen dus geen stand houden.

De bewering door een verantwoordelijk bestuur dat het slechts zou gaan om een windparkje met een klein aantal windturbines met een geringe, niet-grensoverschrijdende, overzichtelijke en maatschappelijk aanvaardbare milieu impact, getuigt van zorgwekkende blindheid voor de reële situatie en is manifest onhoudbaar.

1.4] Saucissonering van projecten betekent verboden ontwijking van de verplichte globale milieubeoordeling

Het vasthouden aan ongefundeerde drempelwaarden inzake het moeten uitvoeren van milieubeoordelingen in het kader van de MER, die voortkomen uit beide omkaderende wetgevingen die zelf nooit het voorwerp hebben uitgemaakt van een voorafgaande passende milieubeoordeling (plan-MER) en dus om dwingende milieuredenen door het Europese Hof van Justitie definitief onwettig zijn verklaard en aan Waalse zijde nu definitief onbestaande is (na het verstrijken van de 3-jarige handhavingsperiode), getuigt van manifeste negatie van de reële inter-gewestelijke ruimtelijke context, maar ook van struisvogelpolitiek, manifeste onwil om de EU-milieuwetgeving te respecteren en volgens de Limburgse Deputatie en de Raad voor Vergunningsbetwistingen dus van onverantwoordelijk bestuur, dus op gewestelijk, provinciaal én gemeentelijk niveau.

“Het nadeel van het gebruik van drempelwaarden is dat ze in een bepaald opzicht ‘fraudegevoelig’ zijn. Men kan proberen om een project in meerdere kleinere projecten op te knippen en, op deze manier aan de MER-plicht te ontsnappen. Dit wordt wel eens aangeduid als de ‘salamitechniek’. Het Hof van Justitie heeft steeds een standpunt ingenomen tegen dergelijke vormen van ‘salam slicing’ omdat zij haaks staan op de finaliteit van richtlijn 2011/92/EU.”

Punt 48 van het arrest D’Oultremont C-290/15 van 27 okt. 2016 (onwettig verklaring Waals windmolenkader door het EHvJ) verbiedt uitdrukkelijk elke artificiële opsplitsing van de milieubeoordeling (projecten) om daarmee aan de passende globale milieubeoordeling (door de overheid georganiseerd) te ontsnappen (de salamitechniek).

Echter, het is niet voor enige redelijke twijfel vatbaar dat dit hier wél het geval is.

Binnen de project-MER richtlijn zelf waarschuwt Europa voor dit fenomeen.

“België is reeds bij herhaling op de vingers getikt door Europa i.v.m. dergelijke partijdige gesaucissoneerde milieubeoordelingen”

(De bovenstaande citaten uit de rechtsspraak¹ zijn genomen uit het *Handboek Milieueffectrapportagerecht 2016*, Hendrik Schoukens, uitgeverij; Die Keure).

¹ EHvJ 21 september 1999, nr. C-392/96, Commissie Ierland par 75 en 76

EHvJ 25 juli 2008, nr. C142/07, Ecologistas en Accion-CODA, par 45

EhvJ 10 december 2009, nr. C-255/08, Umweltsanwalt von Kärnten, par 53

RvS 20 februari 2008, nr. 179-933, Van Poucke

RvS, 8 december 20011, nr. 216.731, Janssen

RvS 18 juni 2009, nr. 194.345, Van Hulle

RvS 31 oktober 2013, nr. 225.294, Turbo service Belgium; RvS 31 oktober 2013, nr. 225.295, Turbo service Belgium

J. Boukaert, B. Schelstraete en J. Dubrulle, “Milieueffectbeoordeling in Vlaanderen (deel 2 project-MER)”, t.Gem.2015, 141

1.5] Wanneer spreekt men van cumulerende windturbines die samen als een eenheid beoordeeld moeten worden?

Het bepalen van milieueffect-afstanden is onmogelijk wanneer die niet kan steunen op een omkaderende wetgeving die daartoe geschikt is.

Wat wil immers een geluidscontour van bijvoorbeeld 40 dB(A) zeggen wanneer:

- die decibelnormen behoorden tot een vroegere wetgeving die inmiddels juist om milieuredenen vernietigd is en nu juridisch zelfs onbestaande is,
- men momenteel geen fysiek toepasbare wetgeving heeft en dus ook geen project-MER met geluidskaarten kan baseren op een onbestaande wetgeving,
- de vernietigde, de voorgaande algemene wetgeving waar op terug gevallen wordt (AGW van juli 2002), maar naar alle waarschijnlijkheid ook de nieuwe toekomstige wetgeving, alle gebaseerd blijken te zijn op de **ISO9613-2 Standaard** die:
 - **onterecht uitgaat van een geluids-puntbron op as-hoogte** wat een moderne windturbine niet is omdat het brongeluid van de gehele door de rotor beslagen oppervlakte komt en met name ook van de mast (de rotor-as en generator zijn qua geluidsafgifte daaraan ondergeschikt wat dus een foute interpretatie van berekenings- en meetresultaten oplevert en manifest foute aannames bij de vergunning),
 - **zich onterecht beperkt tot decibel-A-weging, waardoor** mogelijk maar één procent van de geëmitteerde trillings-energie waaronder geluid wettelijk gereguleerd wordt en die wetgeving dan dus niets zegt over de totale geëmitteerde trillings-energie/hinder die omwonenden kunnen ervaren,
 - **zich strikt beperkt tot windturbines met as-hoogten van maximaal 64 meter**, omdat de maximale foutmarge binnen de aan vergunning voorafgaande verplichte geluidsberekening de wettelijke norm sterk overschrijd, en bij hogere windturbines en dus geen voorafgaande berekening van de milieueffecten ná vergunning mogelijk is binnen die in de wet verankerde marges.

Dit betekent in concreto dat er geen enkele wettelijke basis aanwezig is om een project MER op te kunnen baseren en die dus per definitie onvolledig en dus manifest onbruikbaar zal zijn.

De methode om te bepalen of een geografisch geconcentreerde grote verzameling van windturbines als één windpark (een milieutechnische eenheid) moet gezien worden is volledig afhankelijk van de grootte, de aard, het aantal windturbines, hun onderlinge geografische posities en hun cumulerende milieueffecten aller aard, maar dus ook van een vigerende toepasbare omkaderende wetgeving.

Het is namelijk de Europese opdracht alle effecten op de mens en het milieu voorafgaand aan de uitvoering van plannen en programma's te onderzoeken en te rapporteren en zich daarbij dus niet te beperken tot een door de overheid en vooral de sector bepaalde random selectie daarvan, die in eerdere, om dwingende milieuredenen reeds juridisch onbestaande wetgeving, werd verankerd.

De inmiddels nietige of nu onbestaande omkaderende wetgevingen waren volstrekt ongeschikt voor de huidige opdracht, het is maar af te wachten of nieuwe wetgeving geschikt zal zijn, men mag daar niet op vooruitlopen (vaste rechtspraak van het EHvJ).

De geluidsnormeringen in dB(A), de achterhaalde puntbron assumptie, de gelimiteerde hoogte van windturbines tot 64m om de geluidsberekeningen op basis van de ISO-9613-2-standaard binnen de wettelijke maximale foutmarge te kunnen berekenen, het ontbreken van strafpenalty's voor amplitude-modulerend geluid, het niet meenemen in de beoordeling van het Doppler-effect en grillige geluidspulsering, kortom die inmiddels nietige wetgevingen waren slechts 'afgeleiden' van een normering oorspronkelijk geschreven en slechts toepasbaar voor **industriegeluid van zeer eenvoudige aard**, en deze zijn daarmee manifest ongeschikt voor **het zeer complexe en specifieke moderne windturbinegeluid** wanneer het doel is omwonenden voldoende te beschermen naar Europese normen met een rechtstreekse doorwerking, dus ook naar Waalse normen...

Ter herinnering; de Waalse vernietigde omkaderende milieuwetgeving voor windturbines dekte 99% van de geëmitteerde trillings-energie (waaronder trillingen, infrageluid, laagfrequent en overig hoorbaar geluid) niet.

Met andere woorden; die Waalse omkaderende wetgeving reguleerde slechts één procent van de werkelijke geëmitteerde trillings-energie, waaronder ook een deeltje hoorbaar geluid.

Dus de criteria waartoe de vernietigde omkaderende wetgeving zich destijds beperkte, zijn manifest irrelevant wanneer de Europese milieupdracht luidt **alle hinderaspecten en dus de milieueffecten aller aard die een aanzienlijk of significant risico zouden kunnen vormen**, voorafgaand te onderzoeken en te rapporteren om structurele schade aan mens en milieu te voorkomen.

Het is immers essentieel de algehele cumulatie van alle milieueffecten in kaart te brengen om deze voorafgaand aan vergunning te kunnen beoordelen, die een effect zouden *kunnen* hebben op de mens en het milieu gedurende de gehele levensduur van het gevraagde om het welbevinden en de gezondheid van omwonenden te kunnen waarborgen, dat is ook de vanzelfsprekende taak van Bassenge.

Hoeveel inwoners heeft Bassenge, één op hoeveel gevallen van ernstige bijwerkingen was aanleiding om miljoenen vaccins van Astra Zenica niet te gebruiken op basis van het voorzorgsprincipe?

Hoeveel omwonenden zullen op termijn naast stress, slapeloosheid en cardio-vasculaire aandoeningen veroorzaakt door cumulerend infrageluid, ernstige gezondheidshinder gaan ondervinden van deze 81 windturbines?

Wanneer projecten gelegen in dichtbevolkte gebieden gemitigeerd moeten worden, en wanneer bijvoorbeeld sprake is van natuurcompensatie omdat de instandhoudingsdoelstellingen van beschermde gebieden onbetwistbaar verstoord worden, is er sprake van een verlegging van de voorafgaande milieubeoordeling naar de exploitatiefase, die zeker wanneer de omkaderende wetgeving ontbreekt, en er dus geen wettige milieuhandhaving mogelijk is, manifest verboden is.

De omkaderende cliëntelistische wetgeving, slechts gebaseerd op decibel-A-weging, waarin een resem aan foute aannames zijn opgenomen betreffende geluidspropagatie, waarin die eigenheid van het specifieke moderne windturbinegeluid niet gedetailleerd is uitgewerkt, is manifest ontoepasbaar vooral ook naar die milieuhandhaving toe. Die essentiële milieuhandhaving is in de huidige situatie onmogelijk.

De omkaderende wetgevingen en oudere algemene milieuwetgeving hebben dus niets van doen van met het begrip: **hindergerichte wetgeving**, hoewel het juist alleen dat is wat burgers *zal kunnen* beschermen.

1.6] MER-plicht van plannen en programma's

Binnen het **Verdrag van Aarhus** is een 'relatie tot het milieu' van een project of *plannen en programma's* al voldoende om een strategische plan-MER te moeten uitvoeren.

Dat geldt ook voor alle *plannen en programma's* in het kader van de richtlijn 2001/42/EU en de habitatrichtlijn, zoals het nationaal klimaatplan, windplannen en de planning van milieutechnische eenheden zoals Windpark T-R-B-J-O.

Zonder die globale planmatige beoordeling van de gehele geplande milieutechnische eenheid, los van de vigerende omkaderende wetgevingen, is geen inventarisatie van de totale cumulerende milieueffecten mogelijk en kan een globale projectmatige project-MER niet worden uitgevoerd omdat daarin essentiële elementen ontbreken (burgerparticipatie volgens art.7 van het Verdrag van Aarhus, een alternatieven-studie betreffende de instrumentkeuze met de Life Cycle Analysis) en dus vergunningen daarop steunend, zullen juridisch ongemotiveerd zijn.

1.7] Wetgevend kader windturbines is vernietigd en nu onbestaande, op basis van niets kan men geen project-MER baseren, niet vergunnen noch exploiteren

Het is niet voor niets dat de Waalse regering werkt aan een nieuwe omkaderende wetgeving, zij geeft daarmee de noodzaak aan van het daarover moeten beschikken om windturbines vergunbaar en exploiteerbaar te maken.

Het Waals wettelijk kader rond de vergunning van windturbines is echter nu definitief onbestaande. De handavingsperiode van drie jaar is eveneens definitief voorbij, nieuwe toepasbare wetgeving is eveneens nog onbestaande.

Gaat die nieuwe wetgeving uiteindelijk lijken op wat er was of zelfs slechter zijn voor omwonenden (geen 40dB(A) maar 43dB(A), dan zal die terecht aangevallen worden bij het Grondwettelijk Hof en is de kans dus reëel dat we weer drie jaar geen wetgeving zullen hebben. Men zal nu een hindergerichte wetgeving moeten maken waar ook reeds bestaande windturbines zich aan moeten conformeren, wanneer men nog wil vergunnen en verder exploiteren.

Wetgeving waarop nu automatisch teruggevallen wordt (AGW van juli 2002) is eveneens volledig ongeschikt om daarop gebaseerd moderne hoge industriële windturbines te vergunnen, omdat de bronhoogte van het geluid ten opzichte van de ontvanger aanzienlijk hoger is dan waar die wetgevingen structureel vanuit gaan.

Hetgeen impliceert dat geluidstudies op die ongeschikte wetgevingen gebaseerd, voorafgaand aan vergunning, geen beeld kunnen genereren waarvan de uitkomsten binnen de maximaal toelaatbare foutmarges die de wet zelf stelt zullen blijven en dus kunnen voldoen aan de nauwkeurigheidseis inzake voorafgaande exacte kwantificering van milieueffecten bij milieuafwegingen die de Unie stelt en door het EHvJ recent werden bekrachtigd binnen de PAS-zaak (NL).

Wanneer voorafgaand niet elke redelijke wetenschappelijke twijfel door exacte kwantificering van de milieueffecten werd weggenomen aan alle zijden van de afweging, is de *stand still* onvermijdelijk.

Geen enkele momenteel bestaande Waalse wetgeving waar men vergunning op zou kunnen baseren, voldoet aan die Europese kwaliteitsvereiste.

Het uitvoeren van een project-MER is in deze situatie onmogelijk, vergunning en exploitatie dus ook.

Het hoge beschermingsniveau wat de Unie oplegt kan immers niet behaald en gegarandeerd worden.

1.8 Structurele belangenvermenging en de minimale vereisten betreffende goed bestuur

De buurgemeente Riemst vraagt namens haar inwoners aan de gemeente Bassenge en andere overheden, slechts te handelen conform de EU-wetgeving.

Die legt op alles te staken en ongedaan te maken wat de goede werking van de milieurichtlijnen verhindert, hier dus alle onderdelen van dit plan-MER-loze project (Windpark T-R-B-J-O) dat gesaucisoneerd tot stand komt zonder die verplichte globale milieubeoordeling, onmiddellijk te staken en vervolgens een verplichte plan-MER te starten.

Ondergetekenden vragen hetzelfde, dus een definitief einde te maken aan deze onhoudbare situatie. En bovendien om de evidente reden dat hier sprake is van een onhoudbare situatie die zich kenmerkt door belangenvermenging.

De primaire taak van ook lokale overheden is de bescherming van de burger te waarborgen, maar doet zij dat en sluit zij op een verantwoorde wijze alle mogelijk aanzienlijke risico's uit wanneer zij zich laat betalen door de windsector? Alle objectiviteit kan daardoor namelijk verloren gaan.

Dit lijkt hier ontegensprekelijk het geval en dit is zeer ernstig omdat ook Bassenge mede door onze bezwaren reeds lang perfect op de hoogte is van de potentiële risico's en zij met die informatie blijkbaar niets doet. Is hier sprake van schuldig verzuim en winstbejag over de hoofden van haar eigen inwoners en die in de buurgemeenten? Kan men achteraf zeggen: "*Wir haben es nicht gewusst?*"

De gemeente Bassenge *kan* namelijk weten dat wat zij op haar grondgebied toelaat, potentieel schadelijk is voor mens en milieu, en niet bijdraagt aan het klimaat in positieve zin.

Het belang van een plan-MER moge duidelijk zijn, die zou mits objectief uitgevoerd en de benodigde burgerparticipatie volgens de Verdragen van Aarhus en Espoo, ook de gemeente Bassenge behoeden voor schadeclaims van burgers en imagoschade voor een looptijd van veertig jaar."

Ook spreidt men dan die de hoofdelijke aansprakelijkheid over alle serieus-genomen participanten en stakeholders binnen die MER en verschuift de verantwoordelijkheid van de gemeente Bassenge dus enigszins naar de maatschappij in het algemeen, wat nu zeker niet het geval is.

De gemeente Riemst en wij als burgers vragen net zoals Europa een strategische planmatige milieubeoordeling ergens tussen de klimaatopdracht van de Unie (het nationaal klimaatplan begeleidend en/of voor windplannen van de regering en minstens voor deze milieutechnische eenheid) en de nu volstrekt willekeurige implementatie van 'instrumenten' te velde in dat kader.

Het kan namelijk volgens de richtlijn 2001/42/EU niet zo zijn dat een lidstaat zonder enige milieubeoordeling waarbinnen men de alternatieven onderzoekt, toch tot gefundeerde instrumentkeuzes kan komen inzake het NECP, Nationaal Energie- en Klimaatplan, dat ook volgens het Europese Hof van Justitie, EHvJ, als een MER-plichtig *plan of programma* gezien moet worden in het kader van de plan-MER-richtlijn 2001/42/EU).

Plaatst men willekeurige instrumenten, hier dus zonevremde windturbines in Bassenge zonder te hebben onderzocht of die een algemeen belang dienen, dat getuigt dat van onbehoorlijk bestuur en is dat laakbaar.

1.9] De volgorde

Dus eerst een plan-MER.

Die plan-MER heeft namelijk een totaal verschillende finaliteit dan de globale project-MER en faciliteert de verplichte implementatie van het medebeslissingsrecht van de burger in het proces, dus

de feitelijke toepassing van de Verdragen van Aarhus en Espoo naast die alternatievenstudie met LCA op planmatig niveau.

Na de plan-MER ergens tussen klimaatplan en de vergunning te velde, dient er een globale passende milieubeoordeling te gebeuren voor deze gehele milieutechnische eenheid, of men doet een gecombineerde beoordeling, dat is aan de verantwoordelijke ministers.

Elke opsplitsing van de globale milieubeoordeling is verboden.

Een zuivere project-MER is onuitvoerbaar zonder geldige en fysiek geschikte omkaderende wetgeving en zeker ook zonder voorafgaande plan-MER inzake de energietransitie om klimaatredenen.

Het is dus onmogelijk om onderlinge effectafstanden te bepalen zonder dat alle milieueffecten reeds in kaart gebracht zijn en zonder een, alle milieueffecten omvattende, omkaderende wetgeving gericht op de specifieke hinder en gezondheidsrisico's veroorzaakt door moderne windturbines.

Hoe men wettelijk uit de problemen geraakt die ontstaan zijn door decennia lange negatie van de Uniewetgeving zal de tijd uitwijzen. Wél is reeds duidelijk dat de Uniewetgeving hoger in rang staat en dat bij het ontbreken van burgerparticipatie juridische processen de enige overgebleven mogelijkheid zijn die overheden de terecht bezorgde burgers overlaten om die overheden en politiek feitelijk te dwingen de burgerrechten te laten respecteren.

Betreffende de Uniewetgeving op gebied van milieu met rechtstreekse doorwerking, is het feitelijk volgen of tijdig eruit stappen, dat zien we recent erg duidelijk binnen de PAS-zaken.

2.0] Feiten

De **Gemeente Riemst** protesteert officieel (beroep bij SPW) ook tegen de windturbines op Waals grondgebied van een maatschappij (Aspiravi) waarvan zij zelf mede aandeelhouder is (!!!).

Dit is een zeer veelzeggende situatie.

Die verantwoordelijke houding mist de logica niet, ook om volgende redenen:

- **De Raad voor Vergunningsbetwistingen** concludeert in de zaak EDF-L op Tongeren-Oost dat de vergunning vernietigd moet worden omdat er voorafgaand geen globale milieubeoordeling plaatsvond voor de totaliteit aan windturbines die gepland is.
- **De KU-Leuven** vestigt aandacht op het Europese gegeven dat hernieuwbare energie in Europa per saldo niet bijdraagt aan een CO2-uitstoot vermindering binnen de EU, door de perverse werking van het EU-ETS-systeem. Daarmee vervalt het algemeen belang volledig en dus de noodzaak tot zonevreemde plaatsing van onshore industriële windturbines om 'klimaatredenen'. Alleen de negatieve lokale milieu-impact blijft dus over.
- Dat feit zien we dan weer terug in arresten van die **Raad voor Vergunningsbetwistingen**; Er mag niet zomaar van uitgegaan worden dat er sprake is van een algemeen belang van onshore windparken.
- De **Hoge Gezondheidsraad**, de **WHO**, de **RIVM**, de **Académie Nationale de Médecine**, de **Bundestag** en vele andere organisaties bekeken wetgevingen en handelwijzen en

concluderen dat die niet beletten dat er geen aanzienlijke gezondheidsschade rond windparken kan en zal ontstaan.

- België hanteert Europees gezien onacceptabel korte afstanden tussen windparken en bewoners, terwijl die bewoners hier niet kleiner zijn en minder gevoelig zouden zijn voor gezondheidsschade, dan elders in Europa.

Het is niet omdat de streek hier dichtbevolkt is dat die geschikt zou zijn voor windturbines die vanwege de te korte afstanden dan vertraagd en stilgezet moeten worden (mitigatie) om aan de nietige wetgeving te kunnen voldoen en zo dus feitelijk **misplaatst** worden, hetgeen maatschappelijk manifest onaanvaardbaar is maar ook onwettig omdat opsplitsing van de verplichte voorafgaande milieubeoordeling verboden is.

Omkaderende wetgevingen waar bij de totstandkoming de richtlijnen en verdragen worden genegeerd en niet zijn aangepast aan de milieupdracht, maken dat vergunning daaronder de maatschappij niet dient.

Er bestaat in Wallonië geen hindergerichte wetgeving die een doelmatige handhaving mogelijk maakt en waarmee gezondheidsrisico's waar o.a. de WHO voor waarschuwt dus vermeden worden.

- **Handvest van de Grondrechten van de EU**, Artikel 37 – Milieubescherming:
(...) Een hoog niveau van milieubescherming en verbetering van de kwaliteit van het milieu moeten worden geïntegreerd in het beleid van de Unie en worden gewaarborgd overeenkomstig het beginsel van duurzame ontwikkeling. (...)

- **Het Europese Hof van Justitie: Arrest C-2019/955/EU:**
*“Om te beginnen zij eraan herinnerd dat volgens vaste rechtspraak een lidstaat zich niet mag beroepen op **bepalingen, praktijken of situaties van zijn interne rechtsorde ter rechtvaardiging van de niet-nakoming van uit het Unierecht voortvloeiende verplichtingen.**”*
“Er moet immers een halt worden toegeroepen aan mogelijke strategieën ter ontwijking van de in richtlijn 2001/42 neergelegde verplichtingen, die de vorm kunnen aannemen van een fragmentering van de maatregelen, waardoor aan de nuttige werking van deze richtlijn afbreuk wordt gedaan.”
*“Om te beginnen is volgens artikel 1 van richtlijn 2001/42 de wezenlijke doelstelling van deze richtlijn ervoor te zorgen dat plannen en programma's die aanzienlijke effecten op het milieu kunnen hebben, **bij hun voorbereiding en vóór hun vaststelling worden onderworpen aan een milieubeoordeling.**”*
*“alle noodzakelijke algemene en bijzondere maatregelen te treffen om te verzekeren dat **alle „plannen of programma's” die „aanzienlijke milieueffecten” in de zin van deze richtlijn kunnen hebben, worden onderworpen aan een milieubeoordeling overeenkomstig de in deze richtlijn vastgestelde procedurevoorschriften en criteria**”*

Arrest C-24/19 van 25 juni 2020 in de zaak 'Nevele':

*“Wat ten derde en ten slotte de mogelijkheid betreft om de gevolgen van deze handelingen en deze vergunning, die in strijd met richtlijn 2001/42 zijn vastgesteld, te handhaven, heeft het Hof eraan herinnerd dat de lidstaten verplicht zijn **de onwettige gevolgen van een dergelijke schending van het Unierecht ongedaan te maken.**”*

“88 Indien zou blijken dat inderdaad nog niet is begonnen met de realisatie van het windturbineparkproject, lijkt het hoe dan ook niet noodzakelijk om de gevolgen van de vergunning van 30 november 2016 te handhaven gedurende de tijd die nodig is om de door het besluit en de omzendbrief van 2006 voorgeschreven milieubeoordeling uit te voeren (zie in die zin arresten van 26 juli 2017, Comune di Corridonia e.a., C-196/16 en C-197/16, EU:C:2017:589, punt 43, en 28 februari 2018, Comune di Castelbellino, C-117/17, EU:C:2018:129, punt 30).

Het zou dan aan de verwijzende rechter staan om de vergunning die is afgegeven op basis van het „plan” of „programma” dat zelf is vastgesteld met voorbijgaan aan de verplichting om een milieubeoordeling te verrichten, nietig te verklaren (zie naar analogie arrest van 28 februari 2012, Inter-Environnement Wallonie en Terre wallonne, C-41/11, EU:C:2012:103, punt 46).”

“89 Die nietigverklaring zou volgens de in punt 83 van het onderhavige arrest aangehaalde beginselen ook moeten plaatsvinden indien blijkt dat de uitvoering van het windturbineparkproject al is gestart of zelfs al is afgerond.”

- Het IAIA werd als volgt geciteerd in een recente brief door het **Team MER, Departement Omgeving**:

*“Milieueffectrapportage mag niet gezien worden **als een vertragende factor bij het nemen van beslissingen**, maar zorgt er mee voor dat de juiste beslissingen genomen worden.*

Milieueffectbeoordeling draagt dus bij aan een weloverwogen besluitvorming over plannen en projecten die onze omgeving nog voor een zeer lange tijd zullen beïnvloeden.”

“We moeten deze gelegenheid aangrijpen om een rechtvaardigere en duurzamere wereld voor mens en milieu op te bouwen ten behoeve van onze kinderen, kleinkinderen en de komende generaties.”

- **UNECE:**

*The Strategic Environmental Assessment (SEA) is a key instrument to make **planning processes** more ecological and democratic. Environmental questions shall be addressed already at early stage and give the public the possibility to participate as long as it can still make a difference. Critical points and questions concerning a project shall be banned before the Environmental Impact Assessment (EIA) procedure starts. This can concern an energy policy, forestry development programs, etc.*

https://ec.europa.eu/environment/temp/SEA_protocol_v5_ENG.mp4

<https://ec.europa.eu/environment/eia/sea-legalcontext.htm>

- **Citaat uit het klimaatplan:**

“Blijven inzetten op milieueffectrapportage voor het bereiken van de klimaatdoelstellingen. We willen ook een grondige analyse maken van de instrumenten die in de ruimtelijke planning worden gehanteerd..”

“We zetten verder in op MER voor het bereiken van de klimaatdoelstellingen.”²

² Loze woorden wanneer ook de Waalse regering rond de realisatie van de milieutechnische eenheid Windpark Tongeren-Riemst-Bassenge-Juprelle-Oupeye, in de praktijk daar praktisch geen enkel aanvaardbaar gevolg aan geeft door de voorafgaande globale planmatige en projectmatige beoordeling manifest te omzeilen.

3.0] Conclusies en vragen

Hier is ontegensprekelijk sprake van blinde facilitering door de overheid in combinatie met de totale verzwijging door die overheid in combinatie met de sector van de werkelijke grootte van het project richting het betrokken publiek. Een groot infrastructureel project waarvan het maatschappelijk nut niet werd aangetoond, géén enkele wettige burgerparticipatie krijgt vorm, geen ondersteunende omkaderende wetgeving is bestaande vanwege nietig of zelfs vernietigd, geen enkele milieutechnische verantwoording voor het project wordt geleverd via de verplichte voorafgaande exacte kwantificatie van de globale en lokale milieu impact, conform de richtlijnen.³

De geratificeerde verdragen en de door lidmaatschap van de Unie opgelegde handelswijzen in zake milieu betekent het verplicht aanwenden van 'het gereedschap' wat de Unie daartoe heeft ontwikkelt. Elke interne factor of bepaling op het niveau van de interne rechtsorde die dat verhindert, dient de lidstaat onverwijld ongedaan te maken volgens vaste rechtspraak van het Europese Hof van Justitie.

- Wanneer de belevingswereld van gewestregeringen a priori stopt bij de taalgrens, betekent dit dan dat de primaire taak van de overheid daar stopt?
- Verdient parasitaire plaatsing van hinderlijke en schadelijke inrichtingen op gewestgrenzen de politieke voorkeur?

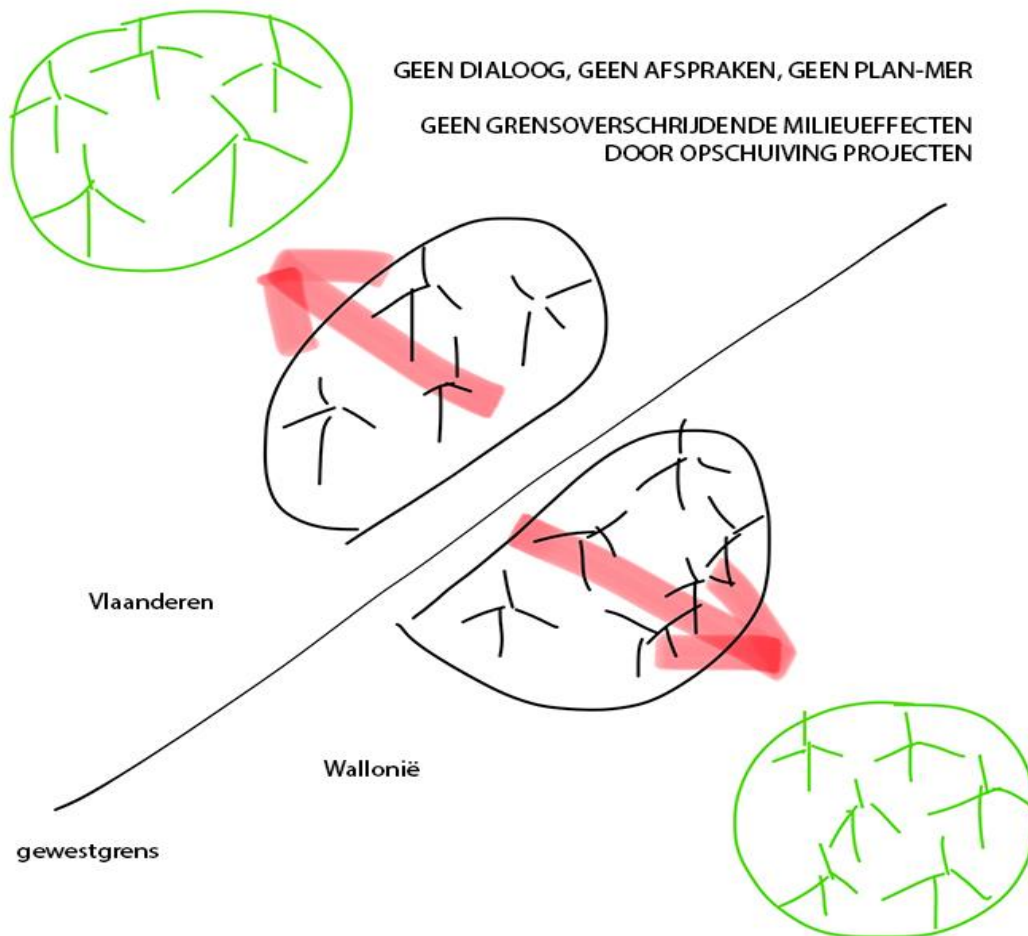
Het milieu stopt immers niet aan de gewestgrens, daar wonen ook gewoon Belgen te midden van Natura 2000 gebieden en andere beschermde gebieden.

De milieu-impact van een windpark dat exact op die grens gelegen is, **kan niet zonder gezamenlijke globale milieubeoordeling en precieze afstemming van normeringen binnen geldige wetgevingen om doelmatige milieuhandhaving mogelijk te maken.**

Er zijn minstens voorafgaande nulmetingen en monitoring gedurende de bouw , exploitatie en afbraak benodigd op het gebied van:

- Pollutie van landbouwgronden, woongebieden en de beschermde gebieden, betreffende depositie van schadelijke stoffen
- omgevingsgeluid en trillingen (waaronder seismische trillingen)
- magnetische velden
- gevolgschade turbulentie op beschermde gebieden in een relevante straal rond het windpark
- volksgezondheid betreffende omwonenden

³ Men trekt op regeringsniveau 'in eenzaamheid' de verkeerde conclusies zonder de benodigde verantwoording en respectering van minimale afstandsnormen die bijvoorbeeld in buurlanden zonder financiële compensatie gangbaar zijn (min. 1000m in Duitsland).

Figuur 1] Wanneer er geen overleg bestaat tussen de verschillende gewesten en men niet samenwerkt aan een globale MER voor de milieutechnische eenheid, moet men ervoor zorgen dat er geen grensoverschrijdende milieu-impact kan optreden, door opschuiving van de projecten weg van de gewestgrens.

Wil men om politieke en financiële belangen geen onderling overleg, dan moet men concluderen dat de richtlijn 2001/42/EU, het Verdrag van Espoo, het inter-gewestelijk Samenwerkingsakkoord inzake milieuaangelegenheden, zowel als de overige Europese milieurichtlijnen, een windpark op een gewestgrens wanneer dat grensoverschrijdende milieueffecten kan veroorzaken, eenvoudigweg niet toelaten.

Minder vergaand en aanzienlijk goedkoper en sneller zal de realisatie van een windpark binnen de grenzen van een andere lidstaat zijn waar het wél waait, hetgeen art. 7 van de richtlijn 2009/28/EU mogelijk maakt, al sinds 2009, en hetgeen structureel genegeerd is door beide gewesten.

Maar slechts indien meer net-gebonden hernieuwbare energie effectief zou kunnen leiden tot minder Europese en globale CO₂-uitstoot en daarmee tot aantoonbare en substantiële klimaatverbetering ⁴, het EU-ETS-systeem verhindert namelijk dat hernieuwbare energie per saldo positief bijdraagt aan CO₂-reductie op Europese schaal, een Europees gegeven.

⁴ 'Een Duurzame Energievoorziening voor België', KU-Leuven, Visietekst 18, METAFORUM, 14 januari 2020 <https://www.kuleuven.be/metaforum/nieuws/nieuws-werkgroepen/alles-over-de-visietekst-energievoorziening>

Er bestaat dus geen enkele aangetoonde maatschappelijke noodzaak tot vergunning van windturbines in Bassenge.

Elke MER die géén betrekking heeft op de gehele milieutechnische eenheid is irrelevant en manifest in strijd met het Unierecht.

Dus de door NEW WIND geplande project-MER dient gestaakt om evidente redenen hierboven vermeld.

Zolang een project-MER niet kan steunen op een geldige toepasbare omkaderende wetgeving, is elke poging om te komen tot een MER die als basis moet dienen voor de verantwoorde vergunningsafweging zinloos.

**Is de gemeente Bassenge in dat kader voornemens de milieubalans via een passende globale MER voor de gehele cumulerende milieutechnische eenheid op te maken, die de exacte verhouding toont tussen de vermeende globale positieve en de vooral lokale negatieve milieu impact, inclusief de cumulerende impact op de mens met inbegrip van alle aspecten van sociaaleconomische aard met betrekking tot het betrokken publiek aan weerskanten van de gewestgrens?
Zo niet, waarom niet?**

We vragen de gemeente Bassenge met klem een officieel standpunt in te nemen ten aanzien van het door haar onverwijd gevolg gaan geven aan haar wettelijke verplichting de Uniewetgeving op haar grondgebied integraal te respecteren.

Is Bassenge wel 'een goede buur' wanneer ze manifest hinderlijke inrichtingen exact op de grens plaatst, zich daarmee financieel verrijkt en de omwonenden benadeelt en niet compenseert?

Met de meeste hoogachting,

Robert Stok
Langstraat 26, 3770 Riemst

Guido Durllet
Genendries 19, 3770 Riemst

Mede namens Leefbare Energie Vlaanderen
in voortdurende samenwerking met: De Bezorgde Burgers van Riemst en van ver daarbuiten, a.s.b.l.
Vent de Raison/Wind met Redelijkheid v.z.w., DEI, de NLVOW, Vernunftkraft, Fédération
Environnement Durable en andere internationale burgerplatforms

www.windmolenklachten.be

P.S.

Bijkomende vragen:

- Kan men wel wettig gebruikmaken van een rechtsgeldig afgegeven vergunning wanneer die steunt op door het EHvJ om dwingende milieuredenen definitief vernietigde wetgeving en een daar weer op gebaseerde te kleine, irrelevante, project-MER?
- Zal dus die exploitatie van het gevraagde niet manifest in strijd zijn met het Unierecht en daarmee onrechtmatig, zolang er geen nieuw passend kader bestaat dat ook betrekking zal gaan hebben op dit project?
- Moet men dus niet wachten tot er een omkaderende wetgeving bestaat en een plan-MER inclusief project-MER voorligt voor het gehele project?
- Welke mogelijk significante cumulerende milieueffecten die niet binnen de vroegere omkaderende wetgeving gereguleerd werden, zijn ook niet binnen de MER's van bijvoorbeeld de voorgaande projecten die al vergund zijn meegenomen en blijven zo definitief onbehandeld?
- Tot welke exacte (cumulerende) risico's kan dat leiden voor de mens, de biodiversiteit, specifiek de naastliggende habitatrichtlijngebieden en het milieu in het algemeen, en tot op welke effectafstanden per milieueffect?
- Levert dit project een positieve of negatieve milieubijdrage en in welke exacte mate?
- Levert dit windproject een aantoonbare klimaatbijdrage en in welke exacte mate, positief of negatief, wanneer men ook de bijbehorende omvangrijke randeffecten meeneemt in de beoordeling?
- Is dit project maatschappelijk relevant en dient Bassenge daarmee een bevestigd algemeen belang, en in welke zin en in welke exacte mate?

Ambtshalve heeft de gemeente Bassenge het debat moeten aangaan, minstens deze vragen al zorgvuldig beantwoord moeten hebben en met het betrokken publiek gecommuniceerd, gezien ook deze gemeente reeds vele positieve adviezen heeft verstrekt voor meerdere (parasitaire) windprojecten op het eigen grondgebied.

In de ecologie spreekt men van slechts drie mogelijke samenlevingsvormen, ofwel symbioses:

Mutualisme: beide partijen hebben een voordeel,

Commensalisme: de één heeft een voordeel en de ander géén nadeel,

Parasitisme, zonder wettige voorafgaande globale milieubeoordeling toont men niet aan dat er wat betreft de implementatie van onshore windenergie op de gewestgrens structureel sprake is van de eerste twee 'samenlevingsvormen', hetgeen wel een absolute voorwaarde blijkt na lezing van de richtlijnen.